

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de Lege pentru modificarea unor acte legislative

Prin prezentul proiect de lege se propune modificarea Legii privind sistemul public de pensii nr. 156/1998 și a Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544/1993, în vederea modificării modalității de indexare a pensiilor stabilite în sistemul public.

Scopul prezentului proiect de lege constă în sporirea gradului de protecție socială a pensionarilor pentru a le asigura un trai decent.

Principalele prevederi și elemente noi ale proiectului de lege

Conform informației statistice a Casei Naționale de Asigurări Sociale, la 1 iulie 2019, în Republica Moldova erau înregistrați 700887 beneficiari de pensii, cu mărimea medie a pensiei de 1895,07 lei.

Totodată, 527710 persoane sînt beneficiari de pensii pentru limită de vîrstă cu mărimea medie a pensiei de 1834,21 lei, 123448 beneficiari de pensii de dizabilitate cu mărimea medie a pensiei de 1431,30 lei și 11191 persoane beneficiază de pensii de urmaș cu mărimea medie a pensiei de 977,42 lei. Din numărul total de pensionari, 75 la sută sînt pensionari pentru limită de vîrstă.

Din 1 aprilie 2019, cuantumul pensiei minime pentru limită de vîrstă constituie 1079,33 lei.

Potrivit datelor Biroului Național de Statistică, minimul de existență pentru pensionari constituie 1574,20 lei, iar numărul beneficiarilor care primesc pensia sub acest indicator constituie cca 400 mii de persoane.

Astfel, în vederea sporirii gradului de protecție socială a persoanelor cu pensii mici, se propune indexarea suplimentară, la 1 octombrie 2020, a pensiilor care nu depășesc, în primul semestru al anului în curs, minimul de existență pentru pensionari; la 1 octombrie 2021 – a pensiilor care nu depășesc mărimea dublă a minimului de existență; iar la 1 octombrie 2022 vor fi supuse indexării pensiile care nu depășesc mărimea triplă a minimului de existență.

Totodată, proiectul de lege prevede aplicarea în procesul de indexare de la 1 octombrie a coeficientului de indexare – media creșterii anuale a indicilor prețurilor de consum pentru ultimii 3 ani. În cazul în care indicele prețului de consum în primul semestru al anului în curs este mai mare decît media creșterii anuale a indicilor prețurilor de consum pentru ultimii 3 ani, la determinarea coeficientului de indexare se va aplica acest indicator.

Menționăm că indexarea de două ori pe an a pensiilor trebuie să fie realizată cu revizuirea mărimii pensiei minime pentru limită de vîrstă și a pensiei minime de dizabilitate care, potrivit prevederilor Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, se stabilesc de Guvern.

Necesitatea revizuirii cuantumului pensiei minime este determinată de următoarele aspecte:

- *garantarea principiului egalității* – indexarea pensiilor la 1 octombrie 2020 va asigura majorarea inclusiv a pensiilor minime aflate în plată începînd cu 1 aprilie 2020, deoarece cuantumul acestora este sub nivelul minimului de existență pentru pensionari (de la 1 aprilie 2019 cuantumul pensiei minime

pentru limită de vîrstă constituie 1079,33 lei). Totodată, revizuirea cuantumului pensiilor minime la 1 octombrie 2020 va garanta, după aceasta dată, pensii majorate pentru noii beneficiari și nu în mărimea pensiei minime de la 1 aprilie 2020;

- *asigurarea principiului echității sociale* – conform prevederilor Legii nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni, alocațiile sociale pentru persoanele cu dizabilități constituie un anumit procent din cuantumul pensiei minime pentru persoanele cu dizabilități severe, accentuate și medii, iar cuantumul alocației pentru persoanele vîrstnice – un procent din cuantumul pensiei minime pentru limită de vîrstă. Astfel, majorarea la 1 octombrie 2020 a pensiei minime va genera majorarea alocațiilor pentru persoanele cu dizabilități și pentru persoanele vîrstnice.

Conform datelor Casei Naționale de Asigurări Sociale, cuantumul alocațiilor sociale constituie: pentru persoanele vîrstnice – 215,46 lei, pentru persoanele cu dizabilități – 272,51 lei, pentru persoanele cu dizabilități din copilărie – 712,46 lei, pentru copiii cu dizabilități – 735,27 lei, pentru persoanele care și-au pierdut întreținătorul – 603,62 lei. Analiza datelor cu privire la alocațiile sociale denotă că prestațiile sociale vizate sînt la fel sub nivelul minimului de existență, respectiv, necesită o atenție sporită sub aspectul majorării acestora.

Amendamentele propuse sînt fundamentate inclusiv pe realizarea Recomandărilor pentru Republica Moldova ale Comitetului ONU pentru drepturile economice, sociale și culturale, potrivit cărora statul trebuie să asigure creșterea mărimii pensiilor, astfel încît pensia să permită beneficiarilor un standard de viață adecvat, iar ca prim pas, cuantumul pensiei să fie adus la nivelul minimului de existență.

Impactul proiectului de lege

Prezentul proiect de lege va spori măsurile de protecție socială a pensionarilor cu venituri mici și va asigura echitatea socială în procesul de indexare a pensiilor pentru toți beneficiarii, indiferent de sursa de achitare a pensiei.

Fundamentarea economico-financiară a proiectului de lege

Conform datelor Casei Naționale de Asigurări Sociale cheltuielile suplimentare pentru implementarea proiectului estimate pentru anul 2020 constituie:

- pentru indexarea, la 1 octombrie 2020, a pensiilor care la 30 septembrie 2020 nu depășesc, în primul semestru al anului în curs, minimul de existență pentru pensionari – 82 134,5 mii lei (cheltuielile suplimentare includ indexarea la 1.4.2020 a părții pensiei achitate din mijloacele bugetului de stat și indexarea suplimentară, conform proiectului, a pensiilor la 1.10.2020);

- pentru achitarea alocațiilor sociale de stat, urmare a modificării articolului 13 din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii – 6 688,2 mii lei.

Responsabil: Viorica Dumbrăveanu,

Consilier al Președintelui RM în domeniul dezvoltării sociale

Telefon de contact: 022 265-220

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****pentru modificarea unor acte legislative****Parlamentul adoptă prezenta lege organică.**

Art. I. – Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 42–44, art. 247), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 13 va avea următorul cuprins:

„Articolul 13. Indexarea pensiei

(1) Pensiile se indexează anual, la 1 aprilie. Coeficientul de indexare constituie media creșterii anuale a indicilor prețurilor de consum pentru ultimii 3 ani, în modul determinat de Guvern.

(2) Începând cu 1 octombrie 2020 pensiile se indexează după cum urmează:

a) pensiile, care la 30 septembrie 2020 nu depășesc minimul de existență pentru pensionari în primul semestru al anului în curs, se indexează la 1 octombrie 2020.

b) pensiile care la 30 septembrie 2021 nu depășesc mărimea dublă a minimului de existență în primul semestru al anului în curs se indexează la 1 octombrie 2021.

c) pensiile care la 30 septembrie 2022 nu depășesc mărimea triplă a minimului de existență în primul semestru al anului în curs se indexează la 1 octombrie 2022.

(3) Coeficientul de indexare constituie media creșterii anuale a indicilor prețurilor de consum pentru ultimii 3 ani, în modul determinat de Guvern. În cazul în care indicele prețului de consum în primul semestru al anului în curs este mai mare decât media creșterii anuale a indicilor prețurilor de consum pentru ultimii 3 ani se aplică acest indicator la determinarea coeficientului de indexare.

(4) Diferența prevăzută la art.12 alin.(3) se indexează, suma rezultată din indexare fiind achitată din mijloacele bugetului de stat.

2. La articolul 34 alineatul (4), textul „50% din mărimea pensiei stabilite – de la bugetul de stat.” se substituie cu textul „50% din mărimea pensiei stabilite și ulterior indexate – de la bugetul de stat.”

Art. II. – Articolul 64 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544/1993 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 247–251, art. 752), cu modificările ulterioare, va avea următorul cuprins:

„Articolul 64. Indexarea pensiilor

Pensiile stabilite conform prezentei legi se indexează în condițiile art. 13 din Legea nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii. Indexarea se efectuează din contul bugetului de stat.”

Art. III. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2020.

(2) Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.